

Världens fest – i Sverige

AV-nummer: 11223tv1–28

Världens Fest i Sverige är en TV-serie och webbplats för barn.

Programmen är 15 minuter långa och vänder sig till barn i åldrarna 10–12 år.

I en separat handledning finns tips om hur man kan arbeta med serien i svenska som andraspråk.

Till några av programmen i serien finns *speciella handledningar* som särskilt betonar ett språkutvecklande arbets sätt. De har beteckningen "*handledning (sas)*" där *(sas)* står för *svenska som andraspråk*.

Syfte

Syftet med *Världens Fest i Sverige* är att ge kunskap om hur barn med olika kulturella bakgrunder firar sina högtider och helger i Sverige.

Form

Programmen görs i dokumentär form med ett barn i 10-årsåldern som ledsagare och berättare. Vi träffar barnet i hans eller hennes svenska vardag och är med om både förberedelserna inför den stundande högtiden och själva firandet.

Styrdokument

"Ett syfte med religionskunskap är att främja en öppen diskussion om frågor som rör tro och livsåskådning samt att skapa nyfikenhet och intresse för religion. Fördjupade kunskaper om religion och livsåskådning möjliggör detta. I ett internationaliserat samhälle baserat på etnisk och kulturell mångfald ökar betydelsen av att förstå hur människor tänker, handlar och formar sina liv. Ämnet bidrar till förståelse av traditioner och kulturer och ger därmed en grund för att bemöta främlingsfientlighet samt utvecklar elevernas känsla för tolerans." (Skolverkets kursplan)

Världens Fest i Sverige kan med fördel även användas i ämnet samhällskunskap.

I dagsläget finns det 24 program om olika fester och högtider. Både på webben och i programmen spelas musik som är typisk för de olika kulturerna och högtiderna.

Exempel på hur man kan arbeta med *Världens Fest*

Många av metoderna kommer från lärare Anna Maija Ben Kalifa på Sverige–Finska skolan i Stockholm. Hon har tillsammans med sin femteklass sett och arbetat med fyra av programmen i TV-serien *Världens Fest*.

- Tänk igenom några enkla frågor innan programmet visas. Frågorna kan handla om rena fakta eller andra saker. Låt frågorna vara synliga – på tavlan, stort papper eller ge eleverna egna "frågeformulär". Frågeformulären kan vara av typen fylla i, kryssa i eller svara kort. Använd sedan svaren/anteckningarna till diskussion eller annat arbete efter programmet.
- Prata och fråga kring det programmet handlat om. Fånga upp och diskutera barnens tankar. Skulle de till exempel vilja vara med och fira högtiden? Vad verkade roligt/tråkigt med den?
- Låt barnen fritt måla/teckna ned minnen eller idéer kring programmet.
- Tillverka/bygg/gör de saker som visas i programmen. Bygg till exempel ett altare.
- Spela musik som är typisk för högtiden/kulturen medan barnen arbetar för att skapa stämning.
- Leta reda på saker som finns i programmet och ta med till klassen för att skapa stämning – tänd rökelse, prova slöjor och så vidare.
- Om något av barnen varit med om att fira högtiden – låt honom/henne berätta och kanske ta med sig någon sak som visats i programmet.
- Berätta själv om eventuella personliga erfarenheter kring något av det programmet handlar om.
- Bjud in någon med den religion och/eller den kulturella bakgrund som programmet handlar om och låt denne berätta.

Världens fest – i Sverige

- Låt alla barn få berätta om någon högtid de firat och jämför med den högtid som visats i programmet. Likheter? Skillnader?
- Be barnen låtsas att de varit med om högtiden och låt dem skriva ett brev till någon om hur det var att fira den.
- Låt barnen välja en person ur programmet och skriva ett brev till honom/henne med till exempel frågor eller funderingar.
- Besök till exempel en moské, en synagoga, ett tempel eller en kyrka. Besök butiker som säljer kläder, symboler eller mat från andra kulturer.

Boktips för lärare

Natur och Kulturs läromedel i Religion – PULS Religionskunskap 4–6 grundbok (Marianne Abrahamsson, Elisabeth Nemert, Ingrid Åsgård)

Tro möter tro – Bonniers (Gunvor Petersson, Lilian Nilsson)

Gud har 99 namn – Utbildningsradions Förlag. En guidebok i anslutning till UR:s TV-serie med samma namn. Med hjälp av boken kan du hitta adresserna och själv ge dig ut på upptäcktsresa i det mångreligiösa Sverige. Här finns till exempel information om hur man kan fira nyår sju gånger på ett år.

Webbtips

www.ur.se/varldensfest/ – En webbsida till UR:s programserie Världens Fest. Här kan man till tonerna av för kulturen karaktäristisk musik till exempel få tips om typiska matrecept för högtiderna.

www.varldskulturmuseet.se – En webbsida med presentation av Världskulturmuseets verksamhet.

www.svenskakyrkan.se – Här kan man finna information om svenska kyrkan och till exempel få svar på frågor om tro och liv.

<http://lankskafferi.skolutveckling.se> – Ett länkskafferi skapat av Myndigheten för skolutveckling. Klicka på "religion och livsåskådning" och vidare till "religioner", så finner du en gedigen samling länkar om olika religioner.

www.mkc.botkyrka.se/alma/ – Vad är det som avgör när på året en viss helgdag infaller? En webbsida som bland annat ger information om olika typer av kalendrar.

www.childrensworld.org/kalender/ – Här kan man få information om vilka olika högtider som infaller en viss månad. Barn kan också skriva och berätta om sina egna fester.

www.riksutställningar.se – Här finns information om utställningen Gud har 99 namn.

www.kidsdomain.com/holiday/ – En engelskspråkig webbsida där man kan hämta information om olika typer av helgdagar.

<http://modersmal.skolutveckling.se/projekt/> – En webbsida med samlad information om modersmålsstöd och modersmålundervisning. Webbplatsen är i första hand formad som en resurs för dem som arbetar inom barnomsorg och skola.

www.immi.se – Immigrantinstitutets webbsida som innehåller forskning och dokumentation om invandrare, flyktingar och rasism

www.museifonstret.se – Museifonstret är en sajt för dig i skolan som vill hitta skolresurser på de svenska museernas webbplatser.

www.fn.se – Svenska FN-förbundets hemsida.

www.rb.se – Rädda barnens hemsida.

Övrigt

Sveriges multireligiösa guider – Det finns möjlighet att få personlig guidning till det mångreligiösa Sverige. De multireligiösa guiderna finns på mer än tio orter i landet. (Mer information finns på www.smg.sensus.se)

Världens fest – i Sverige

Här följer beskrivningar av innehållet i de olika programmen. Till varje program finns också en detaljerad beskrivning scen för scen.

Happy Diwali (hinduisk högtid)

AV nr: 11223tv1

Vi får följa 8-åriga Shubet och hans familj i Kungsängen utanför Stockholm när de firar Diwali. *Diwali är en hinduisk högtid (ljusets högtid) som firas i oktober–november.* I programmet berättar Shubet bland annat för sin klass om de olika gudarna som finns inom hinduismen och visar bilder på dem. De andra barnen ställer frågor. För Shubet är en Diwalifest kortfattat: bön och välsignelse, umgänge med familj och goda vänner, mycket mat, fyrverkerier och presenter. En mängd ljus tänds hemma under Diwali. I programmet får vi också se fantasifulla klipp från en indisk film om guden Ramas historia, med Shubet som berättare. Diwali firas framförallt till gudinnan Lakshmis ära. Lakshmi är lyckans och välståndets gudinna. Diwali är en av de viktigaste och gladaste hinduiska högtiderna och firas av hinduer världen över.

I Vattenhästens år (tibetanskt nyår)

AV nr: 11223tv2

I programmet får vi följa Anya, 6 år, när hon firar tibetanskt nyår. Anyas mamma är från Tibet och Anya drömmer sig gärna bort till det mystiska landet där hon aldrig varit. Hon har en bild av hästar på väggen i sitt rum. Hon vill så gärna ha en häst. Kanske, tänker Anya, får hon en snart, för i år är det ju Vattenhästens år. *Det tibetanska nyåret firas någon gång mellan januari och mars. Officiellt börjar det nya året den första nymånen i den första vårmånaden. År 2002 firades det tibetanska nyåret den 17 februari.* Vi följer Anya under festförberedelserna och under själva nyårsfesten, som äger rum på Etnografiska Museet i Stockholm. De klär sig i traditionella kläder och firar tillsammans med andra från Tibet. På Etnografiska Museet serveras det mat, spelas musik och det blir uppträdande i olika former.

Norouz (iranskt nyårsfirande)

AV nr: 11223tv3

Norouz står för någonting mycket positivt – slutet på det gamla, det förgångna och en början på någonting nytt. Det handlar om vårens ankomst och naturens pånyttfödelse. *Det iranska nyåret infaller vid vårdagjämningen i mars.* Vi följer Ayda, 14 år, och familjens festförberedelser. Firandet är indelat i tre steg. Två veckor innan själva nyåret firas "Eldfesten". Då tänder man sju eldar som man hoppar över, som en slags reningsritual. Sedan ska det storstädas. Och handlas. Ayda köper vetefrön som hon planterar och som ska ha växt klart till nyårsbordet. Familjen köper också en guldfisk till varje barn. På själva nyårsfesten dukas nyårsbordet av barnen. På bordet ska finnas sju saker som börjar på bokstaven S. Familjen dansar, tittar på TV och följer klockan för att fira exakt samtidigt med andra över hela världen. Barnen får presenter och pengar. Tretton dagar efter nyåret infaller "otursdagen". Då ger sig familjen ut i naturen och har picknick. Vetegräset, som tidigare planterats, kastas i en bäck för att uppmuntra naturen att grönska igen efter vintersömnen.

Mika & Manne och uttåget ur Egypten (judisk påsk)

AV nr: 11223tv4

Den judiska påsken – Pesach – infaller samtidigt som den kristna påsken. Pesach firas till minne av judarnas uttåg ur Egypten och befrielsen från slaveriet. I programmet får vi följa syskonen Mika, 14 år och Manne 12 år. En stor hobby för dem utanför skolan är boxning och programmet börjar i träningslokalen. Bröderna berättar sedan hur de firar den judiska påsken samtidigt som kameran följer både förberedelserna inför Pesach och själva firandet. Innan Pesach måste det storstädas. Det får inte finnas mat som innehåller något av de fem sädesslagen i huset. Inte heller saker som varit i kontakt med något som har jäst, som till exempel skärbrådan. Familjen byter bestick och tallrikar. Sedan visas bland annat "sedermåltiden" i hemmet där den stora familjen samlas.

Världens fest – i Sverige

Djurdjevdan – Våren är redan här! (romsk högtid)

AV nr: 11223tv5

Djurdjevdan är en högtid som firas av romer från före detta Jugoslavien. *Djurdjevdan firas den 6 maj varje år.* Det är en traditionell fest där man firar att solen och våren har kommit. Vi får följa Semir, 9 år, när han förbereder inför och firar Djurdjevdan tillsammans med sin familj. Inför festen ska det städas, pyntas och handlas nya kläder. Allt ska vara nytt och rent. Semir, hans bror och pappa plockar kvistar ute i naturen som de pryder lägenheten med. De hämtar "källvatten" (i det här fallet – vatten från Bergsjön) som de stänker på möbler och saker i hemmet. På morgonen badar barnen i badkaret som är fyllt med kvistar och blommor. Hans mamma håller källvattnet på dem för att de ska bli fina till Djurdjevdan. Senare på dagen inhandlas det viktigaste av allt – lammet. Det grillas och är huvudrätt vid festmåltiden. Musikgruppen Safirerna spelar på en fest ute i den svenska vårgrönskan. Semir och hans familj deltar vid festen. Senare på kvällen följer vi familjens firande i hemmet, tillsammans med den äldre generationen och andra släktingar.

Jesus, Diana och äggen (assyrisk/syriansk ortodox påsk)

AV nr: 11223tv6

Den assyrisk/syriansk ortodoxa påsken är en rörlig högtid som firas någon gång mellan slutet av mars och början av maj. Oftast firas den i april. Vi får följa Diana, 9 år, som bor i Södertälje. Hennes familj är assyrier/syrianer och kommer ursprungligen från Turkiet. De är ortodoxt kristna och tillhör en av de syrianska församlingarna i Södertälje. I programmet får vi följa Diana och hennes familj genom påskens olika dagar; från skärtorsdagens fot-tvätt till festandet på kyrkogården på annandag påsk. Vi får se vad och hur man gör och Diana hjälper oss att förstå varför.

Karneval i Hammarkullen (boliviansk dans)

AV nr: 11223tv7

Karnevalen i Hammarkullen utanför Göteborg firas varje år en helg i slutet av maj och/eller början av juni. Olika nationaliteter visar den här dagen upp något från sin kultur i Karnevalståget och på flera olika scener. Vi får följa Iris, 11 år. Hennes föräldrar kommer från Bolivia. Iris börjar förbereda sig inför karnevalen cirka ett halvår innan den går av stapeln. Flera gånger i veckan repeterar hon danserna med sin bolivianska dansgrupp Libertad och ofta leder hon sin grupp i karnevalståget. Tillsammans med de andra i föreningen Libertad-Bolivia hjälper hon till att sy dräkterna till de olika danserna. Vi får se hur Iris dansar fram i den färgsprakande karnevalen.

Min midsommar (svenskt midsommarfirande)

AV nr: 11223tv8

Vi får i detta program följa Natalie, 11 år, när hon reser för att fira midsommar med sin mormor och morfar i den lilla byn Backa i Dalarna. *Förr firades midsommardagen alltid 24e juni. Numera varierar datumet, men varje år infaller midsommarafton på fredagen och midsommardagen på lördagen efter sommarsolståndet.* Vi följer Natalie på tåget upp till Dalarna och midsommarens festligheter. Bland annat klär hon och reser midsommarstången tillsammans med de andra festdeltagarna och dansar traditionella danser kring den. Natalie plockar sju sorters blommor som hon lägger under kudden. Förhoppningsvis kommer hon att drömma om den hon ska gifta sig med...

I renkalvens öga (samisk konfirmation)

AV nr: 11223tv9

Programmet handlar om det samiska konfirmationslägret i Nikkaloukta. *Lägret pågår under tre veckor i juni – mellan skolavslutningen och kalvmärkningen.* Lägret har bland annat för avsikt att stärka den samiska identiteten och banden mellan samiska ungdomar och den samiska kulturen. I programmet får vi följa den 15-åriga sameflickan Isabel från Vallentuna och hennes kompis Carita. På lägret sker många aktiviteter. Ungdomarna sjunger, kastar lasso och åker helikopter. Jättelavvon (ett slags stort tält) förbereds inför den stora händelsen – konfirmationen. Carita och Isabel klär sig i traditionella samedräkter och en karavan med bilar med anhängare anländer till den stora dagen.

Världens fest – i Sverige

Fotboll, vänner och tårar (Gothia Cup)

AV nr: 11223tv10

Programmet handlar om den stora fotbollsfesten Gothia cup 2002. *Gothia Cup går av stapeln i Göteborg i juli varje år.* Under en vecka samlas hela världen för att spela fotboll, umgås, skaffa vänner och ha roligt tillsammans. Ungdomar från 61 olika nationer är representerade detta år. Vi får följa 10-åriga Freja från Nyköping på hennes resa och mötet med Göteborg och hela världen. Hon bor med sina kamrater i en skola. De umgås, tränar, spelar matcher och går på disco. Och de får träffa sin idol! Filmen visar ungdomarnas glädje och sorg när de vinner eller förlorar en match. Och tårarna som rinner i avskedsstunden.

De dödas dag (mexikansk fest)

AV nr: 11223tv11

Kristofer är 9 år och bor i Sollentuna. Vi får vara med när han firar De dödas dag, eller "dia de los muertos", tillsammans med sin familj. *Denna högtid firas den sista oktober och de två första dagarna i november – samtidigt som Alla helgons dag firas i Sverige.* Festen hålls till minne av de döda och Kristofer bygger ett altare hemma med ett fotografi av sin döda morfar. Och så bakar han "de dödas bröd", tillsammans med sin mexikanska mamma. Tillsammans med andra från Mexico firar han De dödas dag på Etnografiska Museet i Stockholm. Där bjuds bland annat på musik, sång och dödskalledans. På De dödas dag får barnen sockrade dödsallar som godis – allt enligt mexikansk tradition.

Ramadan – fasta och fest (muslimsk fastehögtid)

AV nr: 11223tv12

Vi får i programmet följa Safia, 13 år, från Somalia. Hon bor i Uppsala och har sju syskon. I år ska Safia fasta för första gången. *Ramadan infaller den nionde månaden i den islamska månkalendern. Det betyder en förskjutning på ungefär elva dagar per år i förhållande till den gregorianska (kristna) kalendern.* År 2002 började Ramadan den 6e november. Familjen vaknar tidigt på morgonen innan solen går upp för att förbereda maten man äter innan fastan börjar. Safia ber genom att knäböja på sin bönematta, som är riktad mot den heliga staden Mecka. Efter bönen går hon till skolan. Hon får lov att ta det lugnt på gympan och äter inte av skollunchen. När hon kommer hem och solen gått ner får familjen bryta fastan för dagen. Efter maten studerar Safia och hennes lillebror Koranen på datorn. Efter en månad, sista dagen på Ramadan, går hela familjen till moskén i Uppsala. Safia går till den kvinnliga avdelningen eftersom moskén är uppdelad i en manlig och kvinnlig del. Safia ber och delar sen ut sötsaker. "Eid al-Fitr" är festen efter fastan. Den hålls i en hyrd lokal och där äter man tillsammans och har roligt.

Loi Kratong – Vattenfesten (thailändsk fest)

AV nr: 11223tv13

När fullmånen lyser över Thailand i den tolfte månaden i månkalendern samlas människor för att visa sin respekt för vattenandarna. Vanligtvis blir det i november. Under Loi Kratong tackar man vattnet och ber om ursäkt för att man smutsar ner det. Mathilda, 12 år, firar vattenfesten med sin familj och vänner i Stockholm. Ett av hennes intressen är att dansa thailändsk dans. Inför Loi Kratong bygger hon en skål av bananblad och pryder den med blommor, ljus och rökelse. I ett buddistiskt tempel i Haninge utanför Stockholm fortsätter ceremonin med bön och utanför templet släpps alla skålar med tända ljus ned i en bäck och flyter iväg.

Världens fest – i Sverige

En häst blir ett får (kinesiskt nyår)

AV nr: 11223tv14

Den 31 januari 2003 blev en häst ett får enligt den kinesiska kalendern. Datumet varierar varje år från sen januari till mitten av februari. I programmet får vi följa Mimmi Han, 10 år, och hennes familj när de förbereder och firar nyår på kinesiskt vis i Uppsala. Mimmi Han berättar i skolan för sina kompisar om det kinesiska nyårsfirandet. Sedan får vi följa förberedelserna inför firandet och slutligen är det dags för festligheterna med sång, kinesiska tecken, mat och gemenskap med familj och vänner. Vissa saker i det kinesiska nyårsfirandet påminner om hur vi firar nyår i Sverige. Men det är också mycket som är annorlunda. Mimmi Han är född i Nanking i Kina, men kom till Sverige när hon var tre år. Ibland kan hon inte låta bli att tänka på Kina, det jättestora landet där hon är född.

Ebru firar Kurban Bayram (muslimsk offerhögtid)

AV nr: 11223tv15

Sjuttio dagar efter fastemånaden Ramadan får 10-åriga Ebru ta ledigt en dag från skolan. Då infaller det muslimska årets andra stora högtid – offerhögtiden. Eller Kurban Bayram som man säger i Turkiet. *Kurban Bayram firas under det muslimska månårets sista månad. Det betyder att högtiden förskjuts ungefär elva dagar per år i förhållande till den gregorianska (kristna) kalendern. År 2003 inföll högtiden i februari.* Vi får följa Ebru och hennes familj när de förbereder och firar den muslimska offerhögtiden. När Ebrus farfar bodde i Turkiet var det han som slaktade, men här i Sverige beställer man köttet i en speciell köttaffär. Det är en god gärning att låta slakta och, framför allt, att dela med sig. Kameran följer Ebru när hon går runt och skänker bort kött till bland annat grannar. Ebru vet att det är en plikt att reda ut gammalt groll när det är Kurban Bayram. Offerhögtiden är också en försoningens högtid. Man måste bli sams med sina vänner och gå vidare. Att be om förlåtelse kan vara svårt och skapa en hel del vända, märker Ebru. Man vet ju aldrig hur den andra kommer att reagera och därför drar man sig förstås i det längsta...

Släng av dig vinterpälsen! (finsk Valborg)

AV nr: 11223tv16

Musik, fest och grismunkar är bland det bästa Tony, 10 år, vet. Programmet handlar om Tony och hans systems förberedelser inför Vappu. Vappu är som en finsk Valborgfest. *Firandet börjar på kvällen innan första maj* och håller sedan på hela dagen. Huset dekorerar och mat lagas. Men de godaste munkarna, grismunkarna, finns bara i Finland. Tony ringer därför sin moster och ber henne om hjälp med att ordna en överraskning inför Vappufesten... För att bli riktigt ren inför Vappu så badar man i det iskalla havet – man slänger av sig sin vinterpäls. Sedan är det bara att sätta igång med festligheterna där Tony spelar dragspel och sjunger natten lång.

Glad Vaisakhi herr Singh! (sikhiskt nyår)

AV nr: 11223tv17

Det sikhiska nyåret brukar firas den 14e april. I år är det extra pirrigt för 15-åriga Virpal eftersom han har fått en specialuppgift – han ska gå längst fram i nyårsparaden och vara flaggbärare. Virpal står framför spegeln och kämpar med sin praktfulla turban. Han är stolt över sitt efternamn. Alla sikher heter Singh och det betyder lejon. Kvinnornas efternamn betyder prinsessa. Virpal bor med sin syster och mamma. Denna dag är en speciell lördag och familjen beger sig till det sikhiska templet, gurudwaran. I gurudwaran började man läsa den heliga skriften redan på fredagskvällen. Vid speciella högtider ska alla 1430 sidor läsas från pärm till pärm dygnet runt. Män och kvinnor i församlingen turas om och på söndagsmorgonen brukar man avsluta läsningen. I programmet tågar den färgstarka paraden fram med bland annat svärdkonstnärer och trumslagare. Virpal och de fyra andra flaggbärarna går allra först.

Världens fest – i Sverige

Barnens Dag – på turkiskt sätt

AV nr: 11223tv18

På Barnens Dag, den 23 april, är alla barn lediga från skolan i Turkiet. De turkiska barnen i Sverige firar Barnens Dag tillsammans med sina turkiska kamrater. I programmet möter vi 12-åriga Betül och hennes klasskamrater när de förbereder sig inför den stora dagen. De börjar med att repetera den dans – "bruddansen" – som de skall uppföra på Folkets Hus. Sedan ska alla danskläder till festen sys. Barnen syr även en världskarta och ritar fredsduvor. På själva Barnens Dag stryker och provar Betül sin dansklänning tillsammans med sin lillasyster, som också är med i dansen. Sedan är det dags för barnen att samlas utanför skolan för att gå i parad till Folkets Hus. Även turkiska barn från andra skolor i Rinkeby kommer dit. Barnen håller tal, sjunger och dansar för varandra. Nu börjar den stora festen!

Purim, historien om Ester (judisk högtid)

AV nr: 11223tv19

Programmet handlar om den judiska högtiden Purim. Vi får följa Georgina, 12 år, och Tobias 9 år, när de i mars 2003 firar Purim. Purim är en glad festlighet som firas till minne av att judarna en gång överlevde en man vid namn Haman och hans planer på att döda dem. I programmets början berättar barnen historien om Purim och Ester. Ester var kungens judiska hustru, som stoppade Hamans onda planer. Vi får sedan följa Georgina och Tobias bland annat under matlagingsförberedelserna hemma med morfar, på Purimspel – både i skolan och hemma – och till synagogan. Barn och vuxna klär ut sig och har roligt tillsammans – för på Purim släpper man loss! Det festas och äts. Och när Hamans namn nämns i synagogan gäller det att föra så mycket oväsen man kan så att hans namn inte hörs...

Ingen fest utan potatis... (svensk skördefest)

AV nr: 11223tv20

Följ med till familjen Wålstedt i Dala Floda, där Linnea, 12 år, tar oss med på gårdens stora fest – potatisfesten. Potatisfesten äger rum i början av juli när den första färskpotatisen tas upp. Det firas med en stor fest där Linnea, hennes syskon och alla kompisar bland annat uppträder med en cirkusföreställning. Gästerna är många och stämningen är hög. År 2004 firar Potatisfesten tjugo år. Till den första festen kom trettio personer. Numera är cirka 400–450 personer inbjudna. Många är engagerade. Grannar och kompisar hjälper till att laga mat och snickra bänkar och bord veckan före festen ska gå av stapeln. På själva festen serveras – förstås – färskpotatis.

Chusuk (koreansk högtid)

AV nr: 11223tv21

Chusuk är en tacksägelse- och skördefest som inträffar i augusti – september (under den koreanska kalenderns åttonde fullmåne). Det är en av de största högtiderna i Korea – en familjefest där man firar och vördar sina förfäder.

I programmet får vi träffa familjen Song i Stocksund. Vi får följa dem under deras festförberedelser och firande med släkt och vänner. Huvudpersoner är Hea-Ran Song och hennes svenska väninna Cecilia Andrén. Festdagen genomsyras av glädje och skratt. Huset sjuder av aktivitet. Mat som är aktuell för årstiden ska lagas och kakor bakas. Den speciella dansen "Kan gang sole" övas in av festens kvinnliga deltagare. Traditionella koreanska kläder i starka färger plockas fram och en speciell ceremoni där barnen bugar för sina farföräldrar äger rum. Efter den storslagna middagen spelas den koreanska motsvarigheten till "Fia med knuff" och när fullmånen lyser som starkast dansar kvinnorna fullmånedansen. Kvällen avslutas med kareokesång där koreanska och västerländska slagdängor blandas friskt.

Halloween – "Bus eller godis"

AV nr: 11223tv22

I programmet får vi följa familjen Waaler i Huddinge under några hektiska dagar då pumpor skall skördas, huset skall kläs in med spindelväv, spökkostymer skall provas och kakor bakas inför spökfesten. Huvudpersoner är Richard och hans tre syskon. Även i Richards klass ordnas det Halloweenfest där alla klär ut sig, leker lekar och får massor av godis. Ett viktigt inslag för barnen under Halloween är att klä ut sig, knacka på dörrar och säga "bus eller godis".

Världens fest – i Sverige

Ett dop och en storasyster (protestantiskt barndop)

AV nr: 11223tv23

I programmet får vi träffa en familj med rötter i Angola. Huvudpersonen heter Viktoria och hennes lillasyster Ann Miracle är den som skall döpas. Båda barnen är födda i Sverige. Viktoria är 14 år och uppvuxen i Tensta utanför Stockholm. På fritiden spelar hon basket och umgås med sina vänner. För Viktoria är det en ny uppgift att vara storasyster – hon har alltid själv varit yngst. Viktoria vet ingenting om dopet. Därför vänder hon sig till pastor Josef i Tensta kyrka, som berättar vad dopet betyder. Vi följer Viktoria under förberedelserna inför dopet, själva dopet och festen som följer.

Judisk höst (judiska högtider)

AV nr: 11223tv24

Under hösten infaller flera stora judiska högtider. **Rosh HaShana** är den första dagen på det judiska nyåret. Judarna ska denna dag se på sina liv och fundera över om de följt Guds lagar. Genom bön och önskan om att bättra sig kan man få Guds förlåtelse. Den tionde dagen efter Rosh HaShana kallas **Yom Kippur**. På den dagen ska man be människor om förlåtelse för saker man gjort under året och man ska försöka förlåta andra. Det är en fastehögtid och judarna får inte äta från solnedgången på Yom Kippur till solnedgången nästa dag. **Sukkot** kallas också lövhyddofesten. Festen handlar om två saker. Det ena är vandringen i öknen, då judarna byggde hyddor som skydd mot hettan. Det andra är skörden. De som har möjlighet bygger en Sukkah (en lövhydda) och äter sina måltider och vistas där. **Simchat Tora** är en glädjefest som firas då årets läsning av Toran avslutas och en ny påbörjas. Toran bärs runt i synagogan. Glädjen är stor och barnen får godis och flaggor.

Holi – färgfestival (hinduisk fest)

AV nr: 11223tv25

Holi är en indisk festival som markerar vårens återkomst. Festivalen firas i månadsskiftet februari/mars. En del familjer utför religiösa ceremonier under Holi, men för många andra är Holi ett par dagars gatufest. Skillnader i klass, kast, ålder och kön upphör tillfälligt och alla får busa och kasta färg på varandra. I Stockholm är det lite kyligt att vara ute i februari/mars och dränka varandra i färgat vatten, så festen flyttar inomhus. I TV-programmet får vi träffa systrarna Bahar, 15 år, och Himani, 13 år, när de firar Holi. "Det blir absolut inget färgkastande inne i templet", förklarar ledningen i hinduiska mandir (templet) i Sollentuna. Det är sedan oklart vem som börjar, men snart är hela den skrattande församlingen nedsölad från topp till tå. Alla växlar mellan att "färgmula" och krama om varandra. Bahar och Himani skyller på dom vuxna: "Det var dom som började med vatten också, och då vågade vi göra samma sak."

Buddhas födelsedag (buddhistisk fest)

AV nr: 11223tv26

Buddhas födelsedag är buddhismens största högtid. Ett annat namn för högtiden är Vesak. Den firas vid första fullmånen i Maj över hela Sydostasien. Buddha föddes, dog och upplystes på samma dag. Buddhas födelsedag – Vesak – är buddhismens största högtid. Vesak firas över hela Sydostasien *vid den första fullmånen i maj*. Buddha föddes, dog och upplystes på denna dag. I TV-programmet får vi träffa Lyon, 11 år, och Sheena, 13 år. De är båda buddister och firar Vesak på Segels Torg i Stockholm. De firar genom att dansa lejondans, bada Buddha och ge presenter till Buddha.

Rökelse och rikedom (nepalesisk fest)

AV nr: 11223tv27

Dasain och Tihar är två hinduiska högtider som firas i Nepal under oktober–november. Dasain är den största festligheten under hela året – lika viktig som julen och nyåret i Sverige. Tihar – det färggranna ljusets fest – är också en av de allra viktigaste hinduiska festerna. I TV-programmet får vi följa bröderna Praijk, 12år, och Pritesh, 10år, samt deras familj och vänner. Vi får följa förberedelserna inför och vara med vid själva firandet av Dasain och Tihar. Eftersom det är långa högtider koncentreras de stora festerna till två tillfällen. Då samlas familjerna hos varandra tillsammans med släkt och vänner. Huset städas och smyckas, gäster bjuds in och särskild mat inhandlas och tillagas. Man plockar fram de nepalesiska saridräkterna och anordnar speciella blomsterarrangemang.

Världens fest – i Sverige

När kommer tomten? (svensk jul)

AV nr: 11223tv28

Den svenska julen firas och förbereds på olika sätt under december–januari. Firandet innehåller allt från advents- och luciafirande till att granen kastas ut i januari. Själva julen och den stora höjdpunkten för de flesta är julafton den 24 december. Den kristna julen firas till minne av Jesu födelse.

Vi följer med familjen Lande i Huddinge under en hektisk decembermånad. Det är väntans tider och syskonen Oskar, 8år, och Sara, 4år, kan knappt bärga sig. När kommer egentligen tomten? I skolan övar Oskar och hans klasskompisar in luciasånger. De diskuterar vem som ska vara lucia, tärna, stjärngosse och tomte i luciatåget. Oskar följer med pappa och köper julgran – gran ska finnas både inne och ute. Mamma försöker baka med lillasyster Ulrika, 8 månader, i famnen. Det är tur att Oskar och Sara hjälper till. Fast mycket av smeten hamnar visst i magen... Sen ska det handlas julklappar som noggrant slås in och rimmas på. Det viktigaste på julen är maten, tycker mamma och pappa. Det planeras, lagas, bakas, syltas och saftas in i det sista. Före julafton ska huset dessutom vara städlat och julpyntat. Släkt och vänner ska känna julstämningen på långt håll när de kommer på besök. Kommer familjen Lande verkligen att hinna med alla bestyr innan tomten kommer i år också?